

Villan laatuun voidaan vaikuttaa ennen ja jälkeen kerinnän. Eläinten rodun ja jalostuksen lisäksi olosuhteilla ja hoidolla on vaikutusta villan laatuun. Oikea kerintä-aika ja kerintäteknikka varmistavat hyvälaatuisen villan saannin. Kerinnän yhteydessä / jälkeen eri laatuiset villat lajitellaan ja pakataan, ennen toimitusta jatkojalostajalle. Lajittelu ja pakkaus ovat tärkeä osa villaketjussa.

LAJITTELEMATON
VILLA ON SEN
ARVOISTA, MITÄ
JOUKOSSA OLEVA
HUONAIN
VILLA ON!

LAJITTELU

Ravistelemalla fleecettä irtoroska tippuu villasta. Keritty fleecce levitetään lajittelutasolle keritty puoli alaspäin. Fleecestä poistetaan isot roskat, kuten timotein tähkät, oljet, oksat yms. Mahdollisuuksien mukaan isommat roskat kannattaa poistaa lampaasta jo ennen kerintää esimerkiksi muovisella sualla.

1. Harjaa isommat roskat pois ennen kerintää.
2. Erottele hyvät villat heti erilleen.
3. Heikompilaatuiset maha-, poski- ja reisivillat lajitellaan pois hyvälaatuisen villan joukosta, yleensä jo kerittäessä. Myyntiin kelpaamattomat villat pakataan omiin säkkeihin tms. ja toimitetaan joko jäteasemalle tai muuhun käyttöön. Heitä roskavillat eri säkkiin, etteivät ne sekoitu puhtaan villan kanssa!

Villa on vaivattomin lajitella heti

1. kerinnän yhteydessä. Pelkästään lajitteluun on hyvä varata yksi henkilö. Lajittelun sujumiseksi villan käsittelypiste asetetaan kerintäpaikan viereen ja varustetaan hyvällä valaistuksella, lajittelutasolla sekä pakkaustarvikkeilla. Lajittelupisteen puhdistukseen varataan harja tai esim. lehtipuhallin, jolla lajittelutaso ja lattia pidetään siistinä roskista.

2. myöhemmin. Villa rullataan palloksi, jolloin fleece pysyy kokonaisena.

Levitä fleece kokonaisena alustalle siten, että päällipuoli on ylöspäin. Käännä fleecen reunat sisälle ja lopuksi rullaa fleese kokonaiseksi rullaksi.

Taso voi olla tiheäsilmäinen verkko tai umpinainen levy. Tiheäsilmäisestä verkosta silppuvilla ja roskat putoavat läpi. Lajittelupöydässä voi olla korkeammat laidat ja pöytiä voi olla monta, jos useampi henkilö lajittelee.

Tason korkeudessa on hyvä huomioida työergonomia, korkeus riippuu lajittelijan pituudesta. Koko tulee olla niin iso, että lampaasta kerityn fleecen voi levittää kokonaan auki tasolle (hyvä koko 1,2 x 2 m).

Lajittelussa fleecestä erotellaan hylkyyn huopuneet ja likaiset villat (virtsa, sonta, puru). Pois lajitellun villan osuus saattaa olla 20-25 % yhden eläimen villasta. Liian lyhyt (alle 4 cm) villakuitu ja silppuvilla eivät myöskään kelpaa jatkojalostukseen.

Tällaiset villat lajitellaan erikseen (takiaiset, heinäsilppu).

Mahdolliset ripulivillat kannattaa siistiä etukäteen, ne sotkevat muidenkin eläinten villat.

Lajittelussa poistetaan villoista myös kohdat, joissa on merkintäväriä. Merkintäväri kannattaa laittaa eläimen otsaan ei villaan.

Sisäruokintakauden jälkeen on tyypillistä, että niska- ja selkävilloissa on pientä heinäsilppua. Tällaiset villat lajitellaan erikseen II-laatuun.

Huopuneen ja likaisten villojen testaaminen

Tarkastele villatapulia. Ota kiinni tapulin juuresta ja vedä tapulia kahteen osaan. Jos tapuli aukeaa koko matkalta kevyesti vetämällä on villa käyttökelpoista. Hylkyyn menee sellaiset villat, joiden tapuleiden kärjen avaamiseen tarvitset voimaa tai ne eivät aukea ollenkaan: kiinni huopunut / liian likainen villa.

Erilaiset fleece-laadut ja pakkaaminen

Villat lajitellaan ja pakataan väreittäin, roduittain ja laaduittain. Eriväriset villat pakataan eri pakkauksiin (valkoinen, musta, ruskea ja harmaa), kirjavat omaansa, ellei värejä erotella fleecestä lajittelussa. Rotujen välillä villan laadussa on eroja, joten eri rotuisten eläinten villat lajitellaan ja pakataan omiin pakkauksiinsa, myös risteytys erikseen. Laadullisesti aikuisen eläimen villa poikkeaa karitsan villasta eli ensimmäisen kerinnän villasta, joten nämä pakataan myös eri pakkauksiin. Siitospässien villat saattavat olla voimakkaan hajuisia, ne voidaan pakata omaan pakkaukseen.

Pakkauksen merkitseminen

Kunkin pakkauksen päälle merkitään edellä mainitut tiedot (rotu, väri, kerintäajankohta, uuhi/karitsa, luomu/tavanomainen) yhdessä tilan yhteystietojen ja kerintäajankohdan (esim. kevät -22) kanssa.

Pakkausmateriaali tulee olla hengittävää materiaalia, kuten paperi- tai klapisäkki, mutta ei koskaan muovisäkki. Pakkaukset merkitään laadun mukaan esim. kirjoittamalla tussilla suoraan säkin kylkeen.

Pakkaamisessa on huomioitava, että pakataan vain kuivia villoja: kosteat villat lämpenevät ja pilaantuvat. Villat pakataan niin ilmatiiviisti kuin mahdollista; puhtaisiin, hengittäviin säkkeihin, tai ne voidaan myös paalata villan paalaamiseen tarkoitetulla paalaimella. Tarkista onko alueellasi villapaalain. Muovisäkeissä villa ei pääse hengittämään, joten se ummehtuu ja alkaa homehtua.

Villat on hyvä toimittaa ostajalle mahdollisimman pian kerinnän jälkeen, vähintään kerran vuodessa. Pitkä säilytysaika heikentää villan laatua. Tilalla villa tulee säilyttää kuivassa ja auringolta suojassa. Hyvä tapa on varastoida villapakkaukset esim. kuormalavan päällä (ei koskaan maata vasten: maakosteus) ja säältä suojassa.

Villat voidaan lajitella vielä tarkemmin laatuluokittain, mikäli ostajan kanssa näin sovitaan. Ostaja ohjeistaa haluamiensa laatuluokkien lajittelussa.

- Varmista, että keritset vain kuivia lampaita.
- Huomioi säätila
- Älä keritse märkiä lampaita.
- Märät villat pitää kuivattaa erikseen, etteivät ne homehdu. Kehräämö ei ota vastaan homeista villaa. Home tuhoaa villakuidun.